

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Bendrasis Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 16/21
2021 m. vasario 17 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje T-238/20
Ryanair DAC / Komisija

Švedijos paskolų garantijų sistema, kuria siekiama paremti oro transporto bendroves, turinčias Švedijos veiklos licenciją, Covid-19 pandemijos kontekste ir kuri skirta dideliems šios valstybės narės ekonominiams sutrikimams atitaisyti, atitinka Sąjungos teisę

Nagrinėjama pagalbos sistema laikoma atitinkančia Sąjungos interesus

2020 m. balandžio mėn. Švedija pranešė Europos Komisijai apie pagalbos priemonę – paskolų garantijų sistemą, kuria siekiama paremti oro transporto bendroves, turinčias Švedijos veiklos licenciją¹, Covid-19 pandemijos kontekste (toliau – paskolų garantijų sistema). Ši sistema konkrečiai taikoma oro transporto bendrovėms, kurios 2020 m. sausio 1 d. turi licenciją vykdyti komercinę veiklą oro transporto srityje, išskyrus oro transporto bendroves, vykdančias nereguliuojamus skrydžius. Didžiausia pagal šią sistemą garantuotų paskolų suma – 5 mlrd. Švedijos kronų (SEK); garantija turi būti suteikta ne vėliau kaip iki 2020 m. gruodžio 31 d. ir galioja ne ilgiau kaip šešerius metus.

Manydama, kad pagalbos sistema, apie kurią pranešta, yra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, Komisija ją išnagrinėjo atsižvelgdama į savo 2020 m. kovo 19 d. komunikatą „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistema“². 2020 m. balandžio 11 d. sprendimu³ Komisija pripažino pagalbos sistemą, apie kurią pranešta, suderinama su vidaus rinka, vadovaujantis SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktu. Remiantis šia nuostata, pagalba, skirta dideliems valstybės narės ekonomikos sutrikimams atitaisyti, gali būti laikoma neprieštaraujanti vidaus rinkai.

Oro transporto bendrovė *Ryanair* pareiškė ieškinį dėl šio sprendimo panaikinimo; vis dėlto Europos Sąjungos Bendrojo Teismo dešimtoji išplėstinė kolegija jį atmetė. Šiame kontekste Bendrasis Teismas pirmą kartą išnagrinėjo valstybės pagalbos sistemos, priimtos siekiant reaguoti į Covid-19 pandemijos sukeltą poveikį, teisėtumą, atsižvelgiant į SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą⁴. Be to, Bendrasis Teismas patikslino valstybės pagalbos taisyklių sąveiką su, pirma, SESV 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtintu nediskriminavimo dėl pilietybės principu ir, antra, laisvės teikti paslaugas principu.

Bendrojo Teismo vertinimas

Pirmiausia Bendrasis Teismas išnagrinėjo Komisijos sprendimą, atsižvelgdamas į SESV 18 straipsnio 1 dalį, pagal kurią Sutarčių taikymo srityje, nepažeidžiant jose esančių specialiųjų nuostatų, draudžiama bet kokia diskriminacija dėl pilietybės. Pasak Bendrojo Teismo,

¹ Pagal 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių (OL L 293, 2008, p. 3) 3 straipsnį išduota licencija.

² OL C 91 I, 2020, p. 1, su pakeitimais, padarytais Komisijos komunikatu „Laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemos pakeitimas“ (OL C 112 I, 2020, p. 1).

³ 2020 m. balandžio 11 d. Komisijos sprendimas C(2020) 2366 *final* dėl valstybės pagalbos SA.56812 (2020/N) – Švedija – COVID-19: paskolų garantijų sistema oro transporto bendrovėms.

⁴ 2021 m. vasario 17 d. Sprendime *Ryanair / Komisija* (T-259/20) Bendrasis Teismas išnagrinėjo Prancūzijos valstybės pagalbos sistemos, priimtos siekiant reaguoti į Covid-19 pandemijos sukeltą poveikį Prancūzijos oro transporto rinkai, teisėtumą, atsižvelgiant į SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą.

kadangi SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktas priklauso šioms specialioms nuostatom, jis išnagrinėjo, ar paskolų garantijų sistema galėtų būti pripažinta suderinama su vidaus rinka pagal šią nuostatą.

Šiuo klausimu Bendrasis Teismas patvirtino, pirma, kad paskolų garantijų sistemos tikslas atitinka SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkte nustatytas sąlygas, nes **šia pagalbos sistema iš tikrųjų siekiama atitaisyti didelius Švedijos ekonomikos sutrikimus, patirtus dėl COVID-19 pandemijos, ypač jos didelį neigiamą poveikį Švedijos oro transporto sektoriui**, taigi ir oro susisiekimui šios valstybės narės teritorijoje.

Antra, Bendrasis Teismas konstatavo, kad paskolų garantijų sistemos apribojimas oro transporto bendrovėmis, turinčiomis Švedijos licenciją, yra **tinkamas tikslui – atitaisyti didelius Švedijos ekonomikos sutrikimus – pasiekti**. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas pabrėžė, kad pagal Reglamentą Nr. 1008/2008 Švedijos licencijos turėjimas iš tikrųjų reiškia tai, kad oro transporto bendrovės turi savo pagrindinę verslo vietą Švedijos teritorijoje ir joms taikoma Švedijos valdžios institucijų finansinė ir geros reputacijos kontrolė. Bendrojo Teismo teigimu, minėto reglamento nuostatos nustato abipusius įpareigojimus Švedijos licenciją turinčioms oro transporto bendrovėms ir Švedijos valdžios institucijoms, taigi specifinį ir stabilų jų tarpusavio ryšį, kuris deramai atitinka SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkte nustatytas sąlygas.

Kalbant apie paskolų garantijų sistemos proporcingumą, Bendrasis Teismas, be kita ko, pabrėžė, kad oro transporto bendrovės, atitinkančios kriterijus gauti valstybės pagalbą, yra tos, kurios daugiausia prisideda prie reguliarių Švedijos susisiekimo paslaugų tiek krovinių, tiek keleivių vežimo srityje, o tai atitinka tikslą užtikrinti Švedijos pasiekiamumą. Minėtos pagalbos sistemos išplėtimas bei taikymas ir bendrovėms, kurios nėra įsteigtos Švedijoje, neleistų pasiekti šio tikslo.

Be to, atsižvelgdamas į nagrinėjamų situacijų įvairovę, Bendrasis Teismas patvirtino, kad Komisija nepadarė vertinimo klaidos, kai nusprendė, jog **nagrinėjama pagalbos sistema neviršija to, kas buvo būtina siekiant** Švedijos valdžios institucijų **nustatyto tikslo**, kuris tapo nepaprastai svarbus, atsižvelgiant į tai, kad 2020 m. kovo mėn. pabaigoje trijuose pagrindiniuose šios valstybės oro uostuose keleivių oro eismas sumažėjo maždaug 93 %.

Atsižvelgdamas į šias išvadas Bendrasis Teismas patvirtino, kad paskolų garantijų sistemos tikslas atitinka SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkte numatytus leidžiančios nukrypti nuostatos reikalavimus ir kad šios pagalbos teikimo tvarka neviršija to, kas būtina šiam tikslui pasiekti. Taigi šioje sistemoje taip pat nėra diskriminacijos, draudžiamos pagal SESV 18 straipsnio pirmą pastraipą.

Antra, Bendrasis Teismas išnagrinėjo Komisijos sprendimą, atsižvelgdamas į SESV 56 straipsnyje nustatytą laisvę teikti paslaugas. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas priminė, kad ši pagrindinė laisvė netaikoma transporto srityje, kuriai taikoma speciali teisinė tvarka, o minėtas Reglamentas dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių yra jos dalis. Šio reglamento tikslas yra būtent apibrėžti laisvės teikti paslaugas principo taikymo sąlygas oro transporto sektoriuje. Vis dėlto *Ryanair* neteigė, jog šis reglamentas buvo pažeistas.

Trečia, Bendrasis Teismas atmetė ieškinio pagrindą, grindžiamą tuo, kad Komisija pažeidė savo pareigą palyginti pagalbos teigiamą ir neigiamą poveikį prekybos sąlygoms ir siekiui išsaugoti neiškraipytą konkurenciją. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas pažymėjo, kad pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą tokio palyginimo nereikalaujama, **jeigu daroma prielaida, kad dideliems valstybės narės ekonomikos sutrikimams atitaisyti skirtos pagalbos priemonės, tokios, kaip nagrinėjama paskolų garantijų sistema, yra laikomos atitinkančiomis Sąjungos interesus ir yra būtinos, tinkamos ir proporcingos**.

Galiausiai Bendrasis Teismas kaip nepagrįstą atmetė ieškinio pagrindą, grindžiamą tariamu pareigos motyvuoti pažeidimu, ir konstatavo, kad nereikia nagrinėti ieškinio pagrindo, grindžiamo procesinių teisių, kylančių iš SESV 108 straipsnio 2 dalies, pažeidimu, pagrįstumu.

PASTABA: Apeliacinis skundas tik teisės klausimais dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties gali būti paduotas Teisingumo Teismui per du mėnesius ir dešimt dienų nuo tokio sprendimo ar nutarties įteikimo dienos.

PASTABA: Ieškiniu dėl panaikinimo siekiama panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinys pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spraga, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Bendrojo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106